MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO

Seduta tad-9 ta' Ottubru, 2008

Appell Kriminali Numru. 178/2008

Il-Pulizija

v.

Rittmar Hatherly, u
Justin Farrugia

Il-Qorti:

Rat l-imputazzjonijiet migjuba mill-Pulizija Ezekuttiva kontra **Rittmar Hatherly**, bin James u Carmen Farrugia, imwieled fit-23 ta' Lulju 1987, detentur tal-karta ta' l-identita` nru 363987M, u **Justin Farrugia**, bin Raymond Zahra u Dorothy Farrugia, imwieled fid-9 ta' April 1991, detentur tal-karta ta' l-identita` nru 228891M, talli fis-6 ta' April 2008 ghall-habta tat-3.45 a.m. gewwa Triq ir-Repubblika l-Belt Valletta, b'diversi atti maghmulin minnhom li jiksru l-istess disposizzjoni tal-ligi u li gew maghmula b'rizoluzzjoni wahda (**1**) volontarjament hassru, ghamlu hsara jew gharrqu hwejjeg haddiehor, mobbli jew immobbli, liema hsara tammonta ghal aktar minn Euro

1164.69 ghad-detriment ta' David Xuereb bhala sid il-hanut TipTop (Sun Lab) sitwat gewwa Triq ir-Repubblika, Valletta; (**2**) fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi ikkommettew serq ta' diversi arloggi u gojjellerija ta' valur li jeccedi l-ammont ta' Euro 2329.37, liema reat huwa aggravat bil-mezz, bil-valur u bil-hin ghad-detriment ta' l-imsemmi David Xuereb; (**3**) talli fl-istess data, lok, hin u cirkostanzi huma assocjaw ruhhom flimkien bil-ghan li jaghmlu delitt; (**4**) Rittmar Hatherly wahdu kien akkuzat ukoll li kiser diversi kundizzjonijiet imposti fuqu b'sentenzi moghtija mill-Qorti tal-Magistrati fis-**26/07/2006**, **29/11/2006** u **19/07/2007**; u (**5**) Justin Farrugia wahdu kien akkuzat li kiser il-kundizzjoni imposta fuqu mill-Qort tal-Magistrati bis-sentenza tad-**19/07/2007**;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tat-22 ta' Mejju 2008 li permezz taghha dik il-qorti, wara li hadet konjizzjoni ta' l-ammissjoni taz-zewg imputati registrata f'dik l-istess gurnata, iddikjarathom hatja skond l-imputazzjonijiet dedotti kontra taghhom u qieghedet lil kull wiehed minnhom taht Ordni ta' *Probation* ghall-periodu ta' tliet snin bil-kundizzjonijiet kif imfissra fl-ordnijiet rispettivi kif jidhru a fol. 143 (fil-kaz ta' Hatherly) u fol. 145 (fil-kaz ta' Farrugia) tal-process;

Rat ir-rikors ta' appell ta' l-Avukat Generali, minnu pprezentat fl-10 ta' Gunju 2008, li permezz tieghu talab ir-riforma ta' l-imsemmija sentenza kwantu ghall-parti li tirrigwarda l-piena;

Rat l-atti kollha tal-kawza; semghet il-provi u lid-difensuri tal-partijiet fl-udjenza tat-22 ta' Settembru 2008; semghet ukoll f'dik l-udjenza lill-Ufficjali tal-*Probation* Chantalle Avellino u Joanne Farrugia; ikkunsidrat:

Jibda biex jinghad li fil-fehma ta' din il-Qorti dana l-appell ta' l-Avukat Generali, bil-mod kif inhu redatt, jirrazenta l-fieragh. In fatti kullma jinghad fih, ghal dak li hu aggravju, hu s-segwenti:

"Illi l-aggravju hu car u manifest u jikkonsisti filli l-ewwel Qorti ghas-semplici raguni li deherilha li jkun

ta' beneficcju ghall-imputati u s-socjeta`, poggiethom fuq Probation. Illi bir-rispett l-ordni ta' Probation hija intiza biex jinghata f'kazi genwini u mhux f'kazi bhal dawn fejn minkejja kull hniena mill-Qorti l-appellanti baqghu jiksru l-ligi kif jirrizulta mill-fedina penali taghhom. Illi f'dan il-kaz il-piena kellha tkun wahda karcerarja."

Wara din l-esposizzjoni skarna u lakonika ta' l-aggravju, issegwi t-talba ghar-riforma – din il-Qorti qed tintalab tikkonferma s-sejbien ta' htija izda tirrevoka l-Ordnijiet ta' *Probation* u minflok "tinfliggi piena karcerarja effettiva skond il-ligi." F'dan ir-rikors ma sar lanqas l-icken tentattiv da parti tar-rikorrent appellant biex jipprova jinseg xi argument a bazi <u>ta' dak li tghid il-ligi</u>, per ezempju, fis-subartikoli (1) u (2) tal-Artikolu 7 tal-Kap. 446, jew a bazi ta' dak li nsibu fil-gurisprudenza jew fl-awturi. L-appellant donnu isejjes l-appell tieghu unikament fuq il-kuncett ta' "kaz genwin" kontrappost ghal dawk is-sitwazzjonijiet fejn il-Qorti tkun precedentement uriet hniena ma' dak li jkun izda dan ikun baqa' jikser il-ligi. Anqas ma hu l-Avukat Generali jitlob l-applikazzjoni ta' l-Artkolu 23 tal-Kap. 446 – hu qed jitlob biss "piena karcerarja effettiva" fil-konfront taz-zewg appellati.

Issa, ghalkemm huwa veru li qorti ghandha dejjem toqghod attenta li ma tizvalutax il-mizuri mhux karcerarji a disposizzjoni taghha b'applikazzjoni taghhom bl-addocc u minghajr ma tiehu kont xieraq tal-antecedenti penali ta' dak li jkun, mill-banda l-ohra s-semplici fatt li persuna tkun precedentement inghatat *probation* jew *conditional discharge* ma jfissirx necessarjament li ma tkunx tista', jew li m'ghandhiex, fil-kazijiet li jikkwalifikaw terga' tinghata *probation* jew *conditional discharge* jew tigi applikata fil-konfront taghha xi mizura ohra taht il-Kap. 446. F'dan ir-rigward din il-Qorti taghmel referenza ghal dak li nghad fis-sentenza taghha tat-18 ta' Jannar 2001 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. George Farrugia:**

"Issa, huwa veru li l-appellat ghandu fedina penali li ftit din il-Qorti rat bhalha. Bizzejjed jinghad li dina l-fedina penali tiehu xejn anqas minn 42 faccata. L-appellat illum ghandu

erbghin sena, u f'dawn l-erbghin sena huwa kellu xejn anqas minn 77 kundanna mill-Qrati ta' Gustizzja Kriminali. Kien hemm xi okkazzjonijiet fis-snin sebghin u fil-bidu tas-snin disghin meta l-qrati applikaw fil-konfront tieghu sia l-Artikolu 5 kif ukoll l-Artikolu 9 tal-Kap. 152; il-bqija tal-kundanni, pero`, jinvolvu multi u habs. A propositu ta' din il-karriera, l-Avukat Generali, fir-rikors tieghu, jghid hekk:

""F'dawn ic-cirkostanzi u f'din is-sitwazzjoni refrattarja u irriversibbli li fiha l-imputat waddab lilu nnifsu, l-esponent bl-akbar umilta` ma jista' qatt jaccetta jew jikkondividi it-tip ta' piena, jew ahjar il-mod kif l-ewwel qorti deherilha li kellha titratta mal-imputat. Hawnhekk ma ghandniex xi kaz ta' xi cittadin Malti ta' eta` tenera li habat difrejh l-ewwel darba mal-ligi u jinstab l-ewwel darba quddiem il-Qorti."

"Apparti li din il-Qorti ma tistax taqbel ma' l-Avukat Generali fejn dan jghid li s-sitwazzjoni ta' l-appellat hija "irriversibbli" – fil-fehma tal-Qorti hija l-mewt biss li ggib stat jew sitwazzjoni ta' irriversibilita` assoluta – anqas ma tista' din il-Qorti tikkondividi l-fehma ta' l-Avukat Generali li Ordni ta' *Probation* hu indikat biss ghal "first offenders" zghazagh. Anke fil-kaz ta' persuna ta' eta` mhux zghira u li forsi hu recidiv, tista' titfacca fil-hajja ta' dik il-persuna *a window of opportunity* li permezz taghha jkun jista' jinkiser ic-ciklu ta' kundanni u ta' prigunerija. Kif jispjega David Thomas fil-ktieb tieghu ***Principles of Sentencing*** (Heinemann, London, 1979):

"" The term 'inadequate recidivist' is used to describe an offender, middle aged or older, who has over a long period of years committed numerous offences, not in themselves in the first rank of seriousness, and has served many terms of imprisonment as well as experiencing an extensive selection of other penal measures. Faced with such an offender, the Court will usually grasp any chance of breaking the cycle of offence and sentence, even if the chances of success are obviously limited...As in the case of the intermediate recidivist there must be some prospect of success, however remote" (pp. 22, 23).

“U aktar tard l-istess awtur jghid hekk dwar l-uzu ta’ l-Ordni ta’ *Probation*:

““The probation order is clearly the most important individualized measure available to a sentencer. It is not limited to any one group of offenders; as the discussion in chapter one illustrates, probation is used to deal with recidivists of mature age as well as the young and those of good character” (p. 236).

Minn dan kollu jidher car kemm hi zbaljata l-idea semplicistika ta’ l-appellant li ghax persuna kienet inghatat precedentement xi forma ta’ *non-custodial sentence* allura hija neccessarjament m’ghandhiex terga’ tinghata *probation*. Kif inghad, kollox jiddependi fuq il-fattispeci partikolari tal-kaz, u b’mod specjali fuq il-*prospect of success* ta’ dik il-mizura partikolari ghal dik li hija r-riforma tal-hati.

Issa, fil-kaz in dizamina, din il-Qorti kellha l-beneficcju li tisma’ kemm l-Ufficjal tal-*Probation* assenjata biex issegwi lil appellat Hatherly, kif ukoll dik assenjata biex issegwi lil Farrugia. Chantalle Avellino fissret lil din il-Qorti li Hatherly, li ghandu problema ta’ tossikodipendenza, bhalissa ga qieghed isegwi programm ta’ riabilitazzjoni gewwa San Blas. Mistoqsija kif inhu sejjer f’dan il-programm, hija wiegbet hekk:

“Tajjeb hafna. Il-*feedback* huwa *positive* hafna, mort narah hemmhekk ukoll, tkellimt ma’ l-i*staff*, sejjer tajjeb hafna. Jahdem fuq l-*issues* tieghu, jahdem tajjeb man-nies, ma’ l-i*staff* imur tajjeb hafna, qed jahdem fuq il-problema kif ukoll ejja nghidu hekk il-programm individwali tieghu.”

Mhux l-istess, sfortunatament, jista’ jinghad dwar Justin Farrugia. L-Ufficjal tal-*Probation* Joanna Farrugia spjegat li dan assolutament ma jridx izomm l-appuntamenti li hija taghmillu, inkluzi l-appuntamenti ma’ ufficjali tal-Caritas. Fil-fatt din il-Qorti hi tal-fehma li l-ewwel qorti ma ezaminatx sew il-*pre-sentencing inquiry report* dwar dan Justin Farrugia li kien gie ppresentat lilha dakinhar stess li

nghata is-sentenza. In fatti fl-ahhar paragrafu ta' dan ir-rapport jinghad hekk:

"Justin Farrugia ghandu wkoll problema ta' droga. Din il-problema bdiet b'abbuz tal-kannabis madwar sena ilu u mbaghad beda jabbuza mid-droga erojina madwar erba' xhur ilu. L-Ufficjal tal-*Probation* irriferiet lil Justin ghas-servizzi tal-Caritas fit-22 ta' April 2008 u qieghed jigi segwit minn Rueben Degabriele, biss Justin ma wriex interess f'dawn is-servizzi u baqa' jsostni li huwa m'ghandux problema tad-droga u li m'ghandux bzonn programm."

Fil-fehma ta' din il-Qorti, din l-informazzjoni kellha tkun indikattiva bizzejjed li fil-kaz ta' l-appellat Justin Farrugia ma hemmx lok ta' *non-custodial measure*. Ghalhekk l-appell ta' l-Avukat Generali ser jigi milqugh biss fir-rigward ta' dan l-appellat.

Ghall-motivi premessi tilqa' l-appell limitatment ghal dak li jirrigwarda lil Justin Farrugia, u ghalhekk thassar u tirrevoka s-sentenza appellata biss in kwantu qieghdet lill-istess Justin Farrugia taht Ordni ta' *Probation* ghal periodu ta' tlett (3) snin, u minflok, wara li regghet hadet in konsiderazzjoni l-artikoli tal-ligi msemmija fis-sentenza appellata, mizjuda maghhom l-Artikolu 37 tal-Kodici Kriminali, tikkundanna lill-imsemmi Justin Farrugia ghall-piena ta' sentejn (2) prigunerija; tikkonferma s-sentenza appellate fil-bqija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------